

JELENTÉS A PAPP FERENC BARLANGKUTATÓ CSOPORT
1974 évi tevékenységéről

I. A csoport kutatási területe:

Az OTvH 1328/1974 számú engedélye alapján a következő volt: a/ Jósvafő környékén a Kecső-patak magyar szakasza - Jósvafőtől a Jósva-patak a Szelcepusztai utelágazásig - Szelcepusztai műút - Szelce-völgy a Ménes-patakig - Ménes-patak és Szelce-völgy találkozásától É-ra huzott egyenes - az országhatár ezen egyenes metszéspontjától a Kecső-patak országbalépéséig terjedő szakasza által határolt terület /a területen a Bolyamér-forrásnál - Eötvös-barlang - a BEAC külön engedély alapján végez kutatásokat/.

b/ Budapest területén a Ferenchegyi-karszt-területen a Ferenchegyi- és Szemlőhegyi-barlang összefüggésének vizsgálata elsősorban geofizikai módszerekkel.

II. Csoportunk létszáma 1974 végén 71 fő.

III. A csoport tevékenységét az alábbiakban részletezzük.

1. **Az MKBT munkájában csoportunk sokoldaluan vett részt:**
 - a/ Az Elnökségnek munkájában a tisztújító közgyűlésig két tagunk vett részt /azóta az Elnökségben nincs képviselőnk/.
 - b/ **A társulati kiadványok szerkesztésében** aktívan dolgoztunk, elsősorban az Évkönyv szerkesztésével foglalkoztunk - ennek technikai szerkesztését nagyobb részben csoportunk

végzi - de részt vettünk a közélet szerkesztési munkáiban is /Maucha László, Cser Ferenc, Gádoros Miklós/.

- c/ Az alapszabály rendező bizottságban /melynek feladata eredetileg az alapszabály-módosító rendkívüli közgyűlés volt/ dr. Cser Ferenc csoporttagunk vett részt, s dolgozik má is, mivel a választmány a bizottság mandátumát új alapszabály előkészítése céljából meghosszabbította.
- d/ Előadást csoportunk tagjai két alkalommal tartottak a Társulatban. Dr. Cser Ferenc és Maucha László a jósvafői Nagytóhonya-forrás számítógépes analíziséről /csapadék-vizhozam kapcsolat kérdésében/, Hlavács László a feltáró kutatómunkánk műszaki újdonságáról számolt be.
- e/ Az 1974 évi Barlangnap rendezésében és lebonyolításában csoportunk aktívan /kb. 10 fővel/ vett részt.
- f/ Az 1974 évi szeptemberi klíma-ankét /Pécs-Abaliget/ műszaki lebonyolítását - vetítés és magnetofonos jegyzőkönyv - jórészt csoportunk biztosította /Gádoros Miklós/.
- g/ Az elsősegélynyújtó és biztonságtechnikai tanfolyamot több csoporttagunk eredményesen elvégezte /Adamkó Péter, Barta László, Mészáros István, Ábel Csaba, Hlavács László, Kérdő Péter, Gádoros Miklós, Császi Imre/.

2. A klubélet élénk volt az év folyamán.

- a/ Klubösszejövetelek általában hetenként voltak, összesen mintegy 45 alkalommal. Ezeket az alkalmakat részben elméleti továbbképzésre, részben vetített képes élménybeszámolók tartására használtuk fel.

- b/ Gyakorló és edzőturát kb. 30 alkalommal rendeztünk, részben barlangban, részben felszínen.
 - c/ Házi barlangversenyre ebben az évben is sor került /HVDJE-kupa a Mátyáshegyi-barlangban/, mely Szabó Géza és Szabó Andrea tevékenysége nyomán már hagyományos eseménnyé vált. Tekintettel a versenyen támasztott sokoldalú követelményre /tájékozódás, gyorsaság, elméleti ismeretek/, a csoport tagjait alapos felkészülésre ösztönözte.
 - d/ Bemutatóturáink során a Mátyáshegyi-, a Ferenchegyi-, Baradla, Vass Imre-, Legénybarlangok, a Solyimári és Szoplaki Ördöglyuk, valamint a Pálvölgyi-barlang kiépítetlen részei szerepeltek a természetjárók számára bemutatott barlangok között.
3. A terepi munkák során a csoport a következőket végezte.
- a/ A jósvafői Musztáng-barlangban /mely a Vass Imre-barlang feltételezett szenilis rányelője/ a feltárássra koncentráltuk erőnk javát. Ennek keretében alapos előkészítés /többek között egy hetes előkészítő tábor/ után augusztus hónap folyamán a BSE csoport intenzív bevonásával kéthetes kutatótábort rendeztünk a Haragistyán. Ebben a munkában a Papp Ferenc csoport 50, a BSE csoport tagjaiból 10 fő - és 8 vendég - összesen 41x6 órás műszakot dolgozott. Mintegy 25 m³ kitöltést távolítottunk el a régi víznyelő aknából és az eltömődött víznyelő-barlang tovább-bontása során az 1973 novemberben talált első mellékág után ebben az évben felfedeztük a barlang második mellékágát is. Ezzel a régi rányelőt 23 m mélységig

bontottuk ki /a Vass Imre-barlang feltételezett főága a becslések szerint kb 50 m mélységben húzódik a felszín alatt/.

A szokatlanul nagyméretű keresztmetszettel rendelkező visznyelő-barlang /Vass Imre méretek/ kedvező fekése, jó megtartása, a gépesített munkához megfelelő térfogata, kitöltésének jó bonthatósága, és a mélyből feltörő légáramlása teszik lehetővé és reálissá azt az egyébként a lehetetlenség határát surabb feladatot, amit egy szenilis barlangjárat feltárása jelent.

1974 őszén 12 fő négynapos munkával megkezdte az 1975 évi kutatótábor műszaki előkészítését, a most már nagyobb mélységű barlang közlekedési és biztonságtechnikai szerelvényeinek beépítését, a villanymotoros és az új szituációnak megfelelő biztonságosabb és nagyobb teljesítményű darupálya kialakítását.

b/ A Musztáng-barlang környezetében a kutatótábor ideje alatt a pihenő műszakok tagjai folytatták a környék kisebb barlangjainak felkutatását, többek között feltártak a barlang közelében egy 12 m hosszú karzatos járatot.

c/ A Vass Imre-barlang feltáró kutatására is sor került. A főág Fogas elnevezésű képződménye melletti oldal~~ülső~~ülsőből kiindulva Szilvay Péter és Obbágy János kábelezési munka során egy kisebb méretű új oldalteremre bukkant /János-terem/, amely különleges méretű heliktitjeiről nevezetes.

A Vass Imre-barlang rendszerének továbbkutatása érdekében fentiekén kívül is történtek erőfeszítések. Ezt a munkát a csoportunkkal

együttműködő Amfora könnyűbuvárok végezték Kérdő Péter és Berczik Pál csoporttagjaink részvételével. Az elmúlt évben megkezdték a szlovákiai Milada és Fekeketlen-Lednice-barlangok terepbejárását egy későbbi buvárakció előkészítése céljából. Ismeretes, hogy ezek a barlangok az 1963 évi szózási kísérlet alapján bifurkációs kapcsolatban állnak a Vass Imre-barlang forrásával /Kistohonya/.

d/ Uj zombolyt találtunk a Haragistyai-fennsík déli részén a Babot-kut felett kb 90 m-rel, melyet Sehova-zsombolynak neveztünk el.

A zomboly a Babot-kuttól ÉNY-ra 400 m-re fekszik a Mezna-tető D-i lejtőjén. Mélysége 50 m. 1974 tavaszán, április 5-7-én került sor a zomboly kibontására a jósvafői csordás bejelentése alapján, aki megfigyelte, hogy ezen a helyen karrosodott sziklák közötti 20-30 cm-es csatornákon ledobott kő feltűnően sokáig esik. Csoportunk tagjai közül elsősorban Szücs Antal, Szücs Antalné, Adamkó Péter, Szilvay Péter érdeme, hogy rendkívül nehéz munkával 2 méter mélységig feltárták az igen kemény sziklafedőt a zombolyba való bejutáshoz. A rendkívül szűk zombolyszáj miatt a zomboly első bejárói a csoport mintegy 20 tagjának közreműködésével Horváth Éva és Marán Béla voltak. A zomboly csaknek egy függőleges mentén halad a mélység felé, átlagos átmérője 1 m, a keresztmetszvény alakja ovális. Mivel lefelé haladva nem szélesedik, ezért átmeneti formát jelent a klasszikus értelemben vett zomboly és a karrcsatorna között.

Viszonylag kevés borsókőszerű képződmény disziti, fenekén lukacsos állományú mészkő zárja el a továbbjutást. Semmiféle légáramlás nem észlelhető a zombolyban, ezért a feltáró munka során az alján felhalmozódott széndioxid miatt további vizsgálatát egyenlőre állítottuk. A zomboly érdekessége az a körülmény, hogy az első jelentősebb mélységű zomboly Haragösty környékén. Különösen feltűnő eredmény a Sehova-zomboly létezése abból a szempontból, hogy az erősen dolomitosodott Mezna-tetőn és a legmegbízhatóbbnak nyilvánított Babot-kut tápterületén /AGGtelek-Jósvafői Vizmű/ fekszik. Ezért felmerül a lehetősége annak, hogy a Babot-kuthoz is tartozhat olyan inaktív vá vált patakos barlangrendszer, amely annak idején a Vass Imre-barlanggal együtt fejlődött le a Milada-Kecső rendszertől, de bifurkációs hidrológiai kapcsolata nincs a fenti rendszerrel, ezért a Babot-kut ma már csak Mezna-tető dolomitos térszínéről kap utánpótlást. Gyakorlati szempontok is indokolják, hogy a zomboly nyomjelzését idővel elvégezzük /Vizmű védőterületének kérdése/.

- e/ A Vecsem-expedíció műszaki előkészítésében és földalatti munkájában - meghívás alapján - több tagunk résztvett /Adamkó Péter, Berczik Pál, Kérdő Péter, Gádoros Miklós, Radó Tamás, Radó Tamásné, Hlavács László, Mészáros István/.
- f/ A Pálvölgyi-barlang területén tereprendezési és épületalaposítási, valamint egyéb munkákat végeztünk az OTvH felkérése alapján.

4. A tudományos kutatás vonatkozásában az alábbiakat végeztük:

a/ A geofizikai üregkutatással ebben az évben a tervezett terepi munkákat nem tudtuk elvégezni, mert az elektromos mérőműszerünk kialakítása nem haladt a kellő mértékben.

b/ A Vass Imre-barlangi mérőhálózat továbbfejlesztése keretében az év folyamán átalakításra került az I. sz. litoklázis fluktuáció regisztráló berendezés. Korábban a berendezés érzékelőinek beállítása a megfelelő nagytávu mérési tartományba a helyszínen történt, de a beállítás személy által kismértékben felmelegített környezet igen körülményessé tette a munkát, mert a nagyon érzékeny berendezés gyorsan elhangolódott. Emiatt a berendezés kalibrálását csak a laboratóriumban lehetett elvégezni.

A műszer átalakítása során a tér mindhárom irányába eső érzékelők laboratóriumból való távállítására alkalmas kezelőszerveket hoztunk létre, amely lehetővé teszi a berendezés helyszíni kalibrálását, valamint a laboratóriumból való kényelmes beállítását. A munka elvégzésében az alábbiak vettek részt: György Péter, Borzsák Péter, Szenthe Tamás, Izápy Gábor, és Szilvay Péter.

Az elmúlt év folyamán továbbfejlesztettük a barlang klimamérő hálózatát is. Szilvay Péter új hőmérő és pszihrométeres mérőhelyeket hozott létre, valamint két mérőhelyen megkezdte a barlangi párolgásmérést is.

c/ A barlangi párolgáskiváltás vizsgálata az év folyamán intenzíven folytatódott Budapesten, Jósvafőn, az Alsóhegyen és Abaligetén is /Gádoros Miklós/.

d/ A jósvafői Nagytöhonya és Kistöhonya-forrás hidrológiai viszonyainak számítógépes analizisében dr. Cser Ferenc és Maucha László folytatták vizsgálataikat, továbbfejlesztették a források kiürülési görbéire vonatkozó ismereteket.

5. Külföldi kapcsolataink ápolása sem szünetelt az év folyamán.

a/ Hlavács László a Bulgáriába meghívott MKBT delegáció tagjaként résztvett a bulgár barlangkutatók nemzetközi táborán.

b/ Erdélyben többször is jártak csoportunk képviselői. Részt vettek a Kolozsvári Amatőr Barlangkutató Kör nyári táborán, továbbá résztvettek a Szelek-barlangjában rendezett feltáró turán /Dániel Márta, György Péter, Országh György, Radó Tamás, Radó Tamásné, Sohár István/.

w/ Vendégként fogadtuk /részben nyári táborunkon, részben Budapesten// több neves kolozsvári barlangkutatót, többek között Bagaméri Bélát és Egri Lászlót.

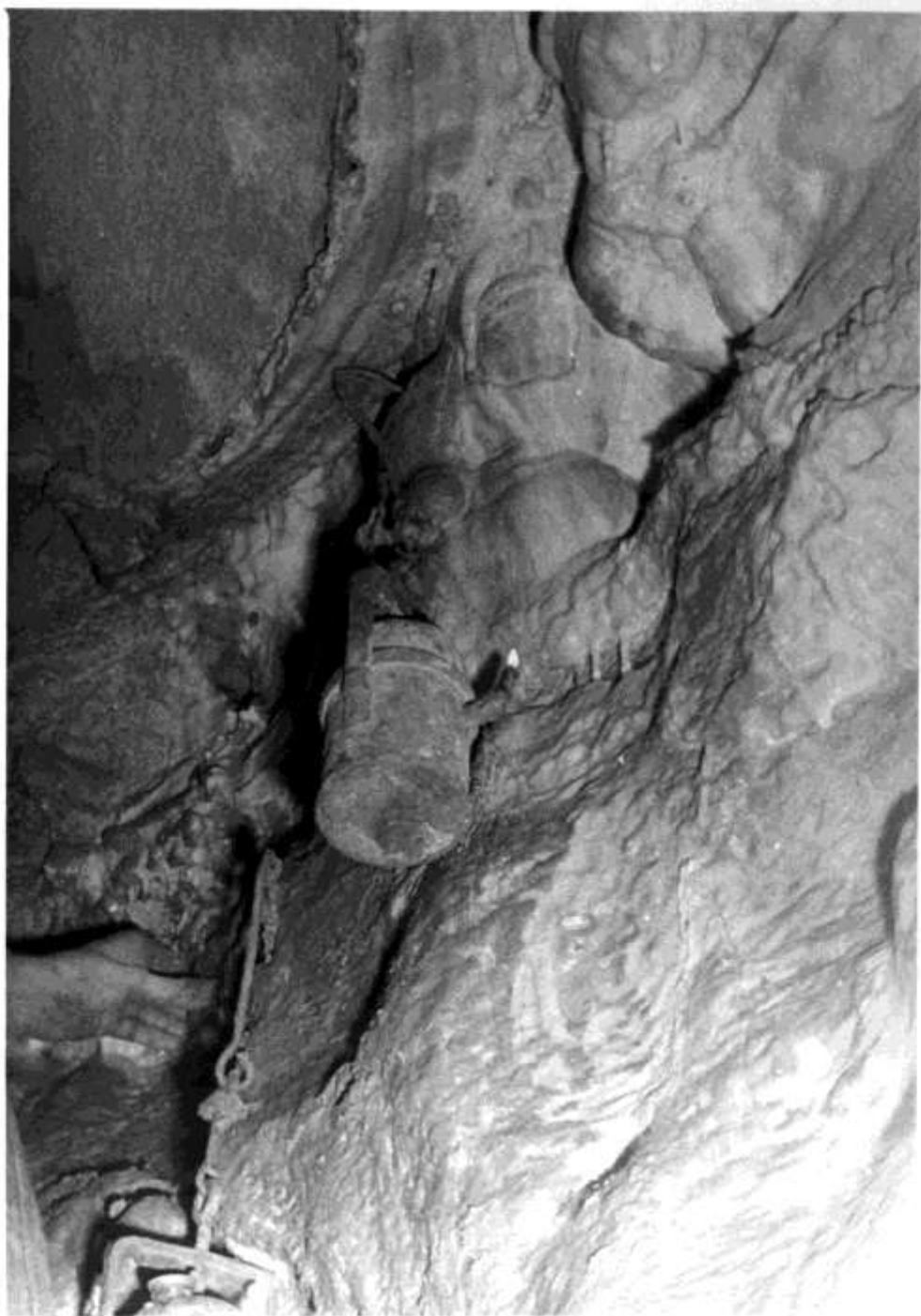
Budapest, 1975. február 1.

/Gádoros Miklós/
titkár

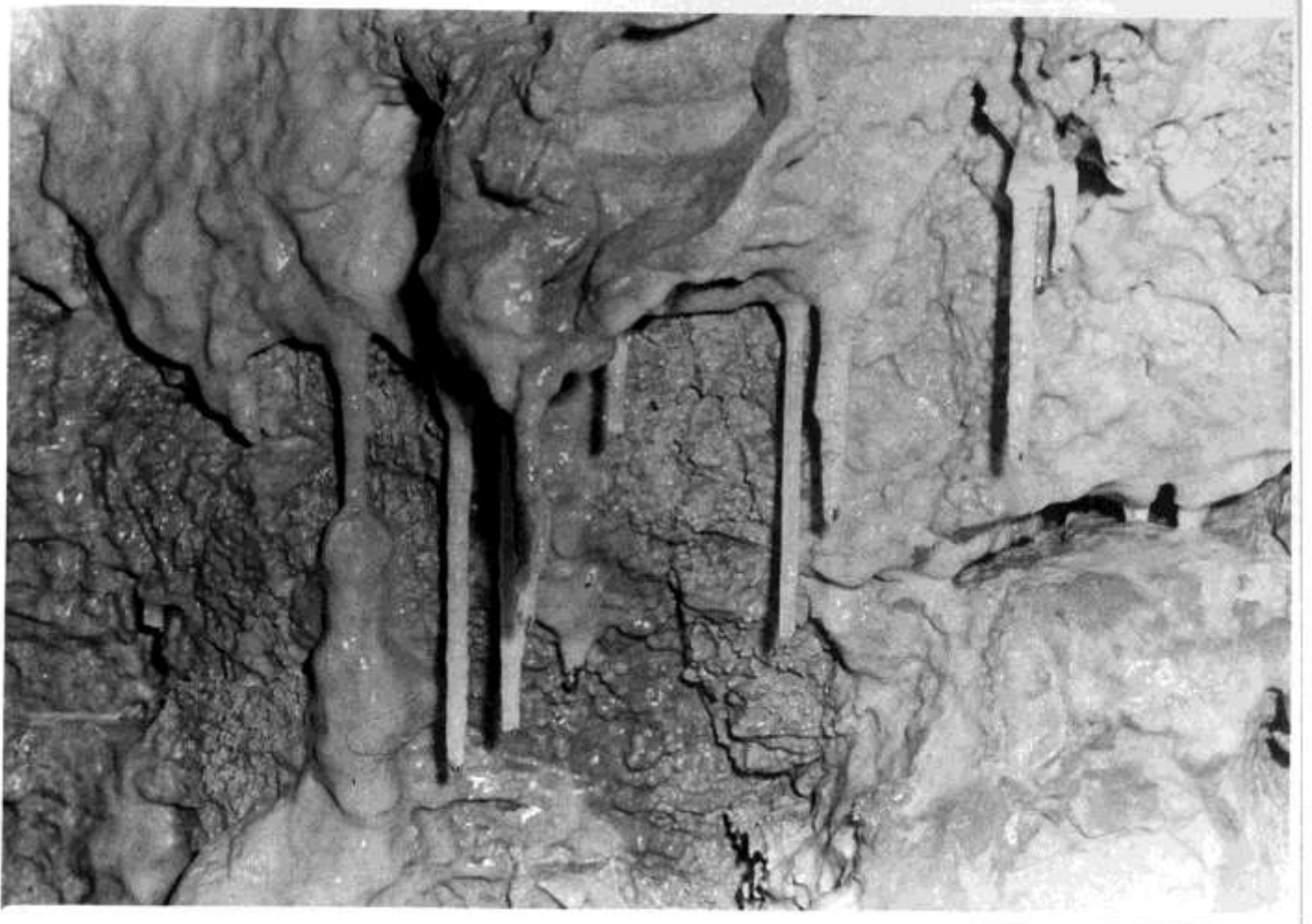

/Müller Pál/
csop. vez.

1. ábra: A Musztáng-barlang bejárata a
feltárás kezdetén

2. ábra: Musztáng-barlang, részlet a Kincső-
kürtőből

3. ábra: Musztáng-barlang, cseppkövek a Kincső-kürtő
fölött

A MUSZTANG BARLANG ALAPRAJZA

